

Ajupäivästä jää pääsi 10 päivänä

Nuokra-wälkirja.

Omissaamani Hantolan kartanoon Ensojan
pitäjän Hantolan kylässä kuuluvaan Tasaneen eli
Piettiniemi N:o 1 torppaan etan tätten ojukonki Josephi Joso-
pin pojien seuranvilla ehdoilla:

1:o. Nuokra-aika on 10 vuotta, alkuen Nealis tuun 14 päävätöitä vuonna 1903,
jolloin nuokramies saa ottaa tilan haltuunsa. Nuokravuosi luetaan samasta päävöstä.

2:o. Torppa annetaan nuokralle ratkennusineen, tilulisseineen siihen kuulossa, tuin ja toimitettavassa
tulokatselmuksessa havaitaan olevan.

3:o. Alla olevasta torpasta suoritetaan torppari nuosittain kartanoon meroa:

a) rihassa: laskesalaa kolmetoymmenta (230) markkaa.
b) luomossa: voita, lankoa, marjoja y. m., kaikki merotappaleet täytikuntoisista ja mitteettomat tavaraa,
tutent alla seuraan: yksi talo (1) viljajä, yksi (1) rohtiminen,
lakki, kumistusto litraa puustojä, yksi litr man-
ristoito, kolme (3) syltä malleja.

Kaikki yllä mainitut pitää olla täytyin suoritetut ennen Tuomann päävää.

c) päävätöissä omassa ruu'aissaan: 1:o) viilespäivää. Joka viitto — hewospäivää ja
— miekkipäivää ympäri vuoden. Hewospäivien ajemasta otetaan jalkapäivää, jolloin 2 hevos-
päävätöystä on tehtävä 3 jalkapäivää, silloin, jos torpparin hewonen joeksi on niin vuoinaton ja huono, että
tarjotaan sen, ei voi vain olla parhaan toisen torpparien eli talon hewohen kansha. 2:o) matkspäivää. Vuoden
kuluesiä matkoja: 2 pitkää lyhytmatkaa matkaa tahi — päävöä. Jos matkoja ei ole tehtävä, on matkspäivää suoritettavat hewospäivääsi niinkuin muutkia meropäivät, ja on
niitä tehtävä milloin talosta määritetään. 3:o) apupäivää. Siuella 30 apupäivää hewellä ja 60
apupäivää jalkaasi, joita jalkapäivää työn laadun mukaan täytyvöimäinen nainenkin voi suorittaa. Milloin
tarve vaatii olkoon isännällä oikeus tutuun useampiakin apupäiväläisiä yllämainitusta torpasta. Apupäivää
tehdään riheitelläkin y. m. työssä Porttienpohjan maantielle tehtä-
vä kuusi (6) parospäivää vuodessa.

4:o. Työpäivän pituuus on Lopakunnan /päiväistä Ylitölkien
/päivään noin kello 6to aamulla, samaan ai-
kaan illalle ja jäljellä olevana vuoden aikana kello 5to - 8illalle
lukijumattamatta ruokalomat, joita on kartanon hallimmon määräyksien mukaan yksi tunti. Jokka tuun ja
Ylitölkien tuun välisenä aikana, mutta kahdella jäljellä olevan vuoden aikana, kaksi tuntia suurisloma /
tunnin setä päävällisloma / tunnin ajan.

H u o m.! Kaikista ylläolevista päävätöistä olsoon huomautettu, että ne ylössäsanomisen ihalla ilman
laillista muuttopäivää, ovat tierilemisistä ja rebelliisestä täytettävät, ja olsoon niiden suhteeseen vielä huoman-
tettu, että torpparin pitää aina heti totella läskyä työköi, eikä ilman ilmoitettua estettiä pois jäädä. Ilmoitta-
mattomasta pois jäämäfestä sajotetaan torpparia 1 päävätööllä joka kerralta. Vielä pitää torpparin lähettilää
työköi sellaista johtaa ja hewoña, joilla on voimaa ja halua päävätöitten täyttämiseen, ettei näet ole häiriöksi ja
esteeksi mulle työssä. Jos torpparin hewosta tarvitaan paria kartanon eli muiden torpparien hewosten huo-
mien ajoon tahanja, niin sitä ei saa kiertää. Jos torppari laittaa uppiniskaisen eli muunten felwottoman pää-
vätööläisen, jota isäntä ei voi täydellä hyväksyä, lähetetään se takaisin ja on torpparin itse tultava työköi eli
hankittava toinen päävätööläinen. Töissä pitää torpparilla itsellään olevan kaikki työ ja ajokalut ja pitää ne
elbottomasti olemaan sellaisia, tuin kartanonkin halut eli muuten isännän hyväksymät. Jos päävätöstä anne-

toan todistuslippuja, ovat ne alua niittä jaettavissa perittämöt, jo jos ei niin tehtöön, on päämäärä menetetty ilman tietoa. Jos jano työöön vuemiseesta tuodaan turppaan läheskälä, ettei se saada mieddään tölkeen lähetellävän torppaan, on se käsittävä täytettävä ja sen laiminluomisesta laaksoon torppari saikka yhden päämäärön joita ferrolta. Jäannän ajetamia työntöitä ja etumiehiä, ovat ne keititähän tahanja, on aina ja joka paikoissa edottomat toteltava, josta erittäin varoitetaan.

5.0. Vielä täydellisessä tunnossa, paini kaikkien omien pääriensä ympäri olevat aidat ja omilla merillä olevia ojia

Aitauks- ja ojitusvelvollisuuskien täytämisestä on katselmuslautakunnan päätöstä ja arvioimisesta täysin featurava. 6.0. Ulkoesteet ja palovakuutusmakot. Torppari vastaa kaikista torpaasta ja torpan väestöä meneviestä matkustusta ja ulosicoista, ovatka ne minä nimellisissä tabanja, näiden joukoissa myös palovakuutusmatkustusta. Palovakuutusesta pitää ihantaa huolen, ja kustakin rakennusista määritetään erittäin puuaineet jo eivät täin muiden aineiden ja tön arivo. Jos joku rakennus torpaasta palaa, noetaa isäntä palovakuutussumman ja pidättää siitä itseleen puuaineiden osan ja loppu jää torpparille, jolla on edesvaastauskeskusta uuden rakennustien laittamisesta täyteen funtoon palaneen sijaan. Jos uusi rakennus tarvitaan entistä suurempi, oltava torppari velvollinen summojen rakentamana, olipa entinen valanut tai vanhuudesta rappetunut, mutta katselmusmies estee arvion mukaan soapi hän silloin isännältä korvausta suuremmista kustannuksistaan. Muuten pidetään torppari ja hänen väenjä tulta erittäin varovaasti. Ja kielletään torpparia ja hänen väleäniä Loukotuun 15 päivän ja Syyskuun 15 päivän välisellä ajalla 20 markan saton uhdalla ja wohingonkorvaamisen velvollisuudella, talonisännän eli työntöhtajan luovatta syöttämästä tulta ulkomie fedolla, metässä eli niityrymaalla. Torppari ei myöskään saa riisitöissä, heinäladossa eli muissa iltahuoneisissa polttaa tupattaa, ei koton ja torppari ja hänen väenjä rikoo tätä vaistaan, oltava joka erältä viidakoo mortan sakkomahiuun, joka menee torpparien apulaasaan; sitä paintuu on torppari velvoitettu suorittamaan laillisen saton ja korvaamaan tapauksineen wohingon. Torpparin velvollisuus on myös ottaa ojaa kuununkuorma-huolintieen ja satavan mojituskeen, milloin sellaisista talon tehtävöistä määritetään. Jos kilovaltea joutuu talon eli lähipienviin naapurien mettiään, on torpaasta sellä oltava yhden miehen koko palon ajan saimatta siitä mitään päävätytä hyvinätkin.

7.0. Viljelys- ja rakennusvelvollisuukset. Peltojen ja niittyjen viljelyksessä on ehdottomaasti noudatettava lokenne agronomiin suuntaa mäst'edes eikä toimitettavaa viljelyshuunnitelmaa. Niittyviljelyiset ovat pidettävät hyväksi tunnossa ja isännän määritetysten mukaan pitää torpparin vuosittain ottaman vanhempien kenttiä ylös parempaan viljelykseen. Samaten pitäköön torppari kaikki rakennusket torpassaan täydestä tunneesta ja jos tarvitsee vaatia rakentakoon uusia rappetuneiden sijaan. Rakennukseen nähdyn tulsee vuokramiehen talon metästä ojotukien mukaan saatavilla vuosina muilla rakennusaineilla alempana määritetyillä ajoilla sehdota seuraavat forjaustyöt, joilhin nähdyn vuotuisen vuokramakku on sitten määritetty, ettei vuokramies tulisi mainita tuijosta forjauskästä korvatukki:

Osuus rakennus vuokramellava

Jokaisen lämmittävään huoneeseensa vilppymättä laittamaan sisäkkunat, sekä vuoraaamaan jokaisen täydestä asumuskuunnoissa olevan ajuurarakennuksen ja pitämään muuten seinät, permannot, välilitot, akkunat ja ovet täysin tiiviinä ja tunnossa sekä muurit ehjinä. Raikkuun torpan rakennukseen vilppymättä hanikkimaan nurkkauksat. Ainoiden tunnoslapitton marten pitää isäntä eli se, josta hän sijaansa asettaa, kahden vieraan michen kanssa, joista torpparit valitsevat toisen, torpeissa katselmuksesta joka kolmas vuosi eli useimminkin, jos tarve niin vaatii. Näissä katselmuksesta merkitään toimituskirjaan vuoneiden ja tilusten tila, onko ennen annettu jo läskyjä täytetty ja mitä puuttua löytyy huoneesta, viljelyksistä, aidoista ja ojista, sekä miten ne ovat forjatavarat. Muitakin isännän ja torpparin välissä sopimuksesta merkitään toimituskirjaan. Torpparin tullessa tilalle

muu etettä
lähettämään
määritän jo
tässä ehdot-

omilla mail-

feurattamaa.
estä mene-
kuutuomais-
ten ja erit-
uusumman
asennusjär-
nä torppari
uudisesten
töiden torp-
tofuumi 15
luollisuus-
a. Torp-
pa kartta-
markan
isen jatku-
vointiseen
on eli lä-
in päävän-

ti nouda-
jet ovat
anhempia
kunnoissa
jen talon
lla tehdä
n maini-

täydesjä
ja ovet
nurkka-
mien
se tarmo
unettuja
t forjat-
ja tilalle

ja hänen sitä lähtevänsä toimitustuosa kielelmuksesta seka muulloin määrästämätä merkintämerkeet toimitustuojan allekirjoituksellaan. Tällaisessa kielelmuksesta toimitustuojan merkity ja vierasten mietosten määräystä annetaan määräystä ajan tullessa parantaa. Vierasten mietosten määräystä ministäri vuorosta ei saa valittaa.

8:o). Käennettäessä, aidakirsi ja mitä toritarpeksi tarvittavina mänttä ja tuulipuita ei saa ottaa mitä tuin isännän eli hänen määräämänsä hankilöön merkitsemä, jos sitä määräystä vuorostaan rikkoo, määräon torppari johtaiseesta mänttä ja tuulipuusta — määräys rungolta yhteiseen torpparien apulaajaa ja isännälle rungon hinnoi. Mitä torppa on käennettävä seku tähä pinnosta ja koton pääristä tahi oljista, eikä puolitkaista, ja mäkin talo johdattiksiin pinnat, vaan on ne torpparin paikalle itse vetehtämät. Jos näitä tavaroita ei ole saatavissa, on torppari määräyksen ilman korvaista fotona sahaamaan tarpeesta. Raikki noulat on torpparin itse hankittavat. Polttopuuseen käytävöiden torppari maasta olevia kuivina puita seka oksia jo fontoja niin paljon kuin niitä määrästä löytyy. Hakojen takia ei saa yhtään mänttä ja tuulipuuta, ei edes taimia laattoa, vaan on hankettäväni katoja, pajua v. m. lehdeksiä ja mitä kaodeistä tarvepuista seka perkausesta hakoja kokoontuu. Hakojen ajo-
mesta käytävöön torppari saamalpehku.

Torpparin on hankittava vuodesjä suvelta talven mänttä lehdeksiä määräintäin **50** tuormaa omulta tililtä, jälleen ja yhteiseltä laitumelta; jos ei ole sitä määritä, on mäksava torpparien yhteiseen apulaajaan **30** penniä kuormalta. Polttopuuseen määräyksessä on torpparin kireimmiten hankittava itselleen pelutone seka muuri-
puita ja hellilaitos.

9:o). Torppari saapi omaksi tarpeekseen hakata halkoja ja riilipuita **30** tuutio metriä maasta ol-
leista puita ja **30** kuutiometriä yksityistä kivivuoa ja lepää kartanon määräämästä paikasta ja tarkkojen
lääntöjen mukaan; jos nämä eivät löytyä, niin mäkin torppari isännälle **30** penniä kuutiometriltä, mutta jos
hän mähemmällä tullee toimeen, saa hän isännältä saman mässä kuutiometriltä

10:o). Soiden ja kašien polttaminen ilman lupa on torpparilta kielletty; kuten myös metjästyks ja
kalaistus. Minkäänlaatuista metjäntuotteita ei torpparilla ole lupa myödä omista pääristä pois, ei vahittaa elä-
myödä. Samo on satoa heinien ja taikennimisen tarjannehujen kanssa. Suutienkin saakoon torppari isännän
fuostumusella ja tiedolla myödä toiselle kartanon torpparille liijoja rehuvarjoaan.

11:o). Kartaan ja torppari pitää yhteisellä sitä märtten eroitetulla laitumella, mutta jos se talon eli
toisten torpparien väljeläsmaille tuntee pahaa tekevänä, olsoon torppari määräyksen korvaamaan wahingon lain
mukaan. Gloukia pitää torppavilla oleman yli vuoden, ellei isäntää anna luvun olla alempaa: **2** hevosia,
lehmiä, joko tynnyrinnalaisia kohden viljeiltä maata **1**, lampaita torkeintoaan **8**, vuohia ei saa pitää paiti
tijällä tai liekä-tuora-asia.

12:o). Asian kuulumattomat henkilötä ei torppari saa luonaan suoja eikä kirjoissaan pitää.
13:o). Kartanon alle kuuluvasta mäestästä ei torppari saa palkata itselleen, ei taloon apupiiriväläisefü
eikä omia töihin ja ketään ilman isännän lupaa.

14:o). Torpparien yhteisestä apulaajasta annetaan apua haljojen ja muiden wahinfojen helpottamisefü
seka yhteistoiminnan edistämiseksi, mutta aluksi annetaan apua ainoastaan juurempien wahinfojen joutuesjä tar-
vitteville, vaan rahaston varautuma niin juureksi, että vuotuiset kovat nousevat yli sadan markan, niin käyt-
tävöiden ja koroista joita vuosi yhteisten koneiden, apulaamoiustusten ynnä muiden sellaisten ostoona. Myös käyt-
tävöiden rahaston varoja ja koroja vanhojen, iäkkäiden ja fiuulloisten torpparien seka heidän yksilöjittenä
eläkevarusti. Tätä rahastoa hoitaa kartanonomistaja seka täkki torpparien festuudestaan määräysemaa apujäsentä,
joka yhdessä ovat täydesjä tilintekijöiväliäisissä ylläolevienstä varoisista.

15:o). Allomaanitusta huosta woi kartanonomistaja heti ilman laillista muuttopäivää eroittaa torpasia jen vuokraajan, joka on paini laillista edesvastausta, velvollinen valtisemaan taikka tämän kautta suuntineet wahingot, josta oheisja torppari menetää kaiken oikeutensa apulaajaan, vuoden laevuuden ja mahdoliseksi loppuvaan eläinten ruofoon. 1:o) Kun torppari vapatahtoisesti on rikkonut tämän vuokravälkirjan iännotöjä ja ehtoja vastaan. 2:o) Kun torppari harjoittaa juopputtaa, haurauita tai muuta yleistö suuresta ja järjestöstä vastaan sotivaat elämää, jalakapitoisemista, nurkkilanshien pitämistä eli muuta jellaisista. 3:o) Jos torppari tuomitetaan yleisen lain rikkomisesta tai joutuu hinni petoksesta, meijäntorvalaudesta tai kääke pahomainehja ihmisiä. 4:o) Jos torppari käyttää opimattomasti iännotötä tai hänen osettamia hääkijöitäään kohtaan tai jättää väkeville juomilla iännotän ajettamat etumiehet ja töiden johtajat toimiihin felvottomiin ja tykenemät-tömiin.

16:o). Jos vuokraaja kuolee ennen vuokra-ajan loppua, ilmoittakoot perilliset heti isännälle, tohtowatko he torppaa edelleen pitää ja kuka heistä eli heidän puolestaan vastaa vuokravälkirjan täytäntöissä. Jos isäntä ajan homäkynä, nautittavat perilliset vuokraileutta ajan loppuun, mutta jos eivät woi tahi tahdo sitä käyttää, jättävät torpan laillista muuttoaikaa nauttuaan.

17:o). Kun vuokraaja lähtee tilalta vuokra-ajan loppuja tai omasta tahi kartanon puolesta irtisanottuna, jolloin irtisanominen pitää tapahtua Suomaanpäivänä tai sitä ennen, seka pois muutto Maaliskuun 14 p. ensi vuonna, jätätköön saman verran suurituloille ja kesänojille valmisettiua manta, kuin viimeisintä muuttamisen edellisintä vuosina on tilalla ollut. Riimitöän olkoot kaikki tarpeelliset ja tavalliset talviuajot tehdyn. Vihalanta pois ajettu ja sijalle mutta rutaa 100 tuormaa ajettu seka rihipuita

12 tuulometriä ja halkoja 8 tuulometriä hankattuna.

18:o). Muuntoin on noudataettava laki maantvuokrosta maalla kesäkuun 19 päivältä 1902.

Tästä vuokravälkirja on yhdistävänpäin kappale laadittu molemmille asianosaiselle; mitä taikka täten vahvistetaan.

Lupauksen kantola joulu kuun 14 päivänä 1904.

J. Y. Pätilä,

Tähän vuokrasopimukseen tyhdyt ja sivoudun sitä tarvoin noudattamaan. Vaikka ja aika kuin yllä.

Josephi Vasanen
(Vuokraaja). J

Todistavat:

Olli Laih

Kanta Almasa